

Kleinbedrijf Index Fysiotherapie Q4 2025

7e editie, augustus 2026

Fysiotherapiepraktijken financieel stabiel, fysiotherapie-assistent wint aan belangstelling

In één oogopslag

Thema: taakdelegatie (fysiotherapie-assistent)

➤ Taakdelegatie wint aan belangstelling: 45% van de praktijkhouders verwacht binnen drie jaar behoefte te hebben aan een fysiotherapie-assistent. Implementatie vraagt om rolafbakening, scholing, toezicht en patiëntveiligheid. De grootste kansen lijken te liggen in hybride verdienmodellen waarin behandeling, preventie en leefstijlondersteuning worden gecombineerd.

Index fysiotherapiepraktijken

Financiële prestaties en continuïteit

- De omzet groeit voor het zevende kwartaal op rij.
- 97% van de praktijken realiseert omzet van meer dan € 5.000 per maand (mkb: 75%).
- 83% van de praktijkhouders betaalt de rekeningen op tijd (mkb: 59%).
- 77% ervaart voldoende continuïteit om de praktijk voort te zetten.
- Slechts 2% moet stoppen met de praktijk (stakingsindex).
- De armoede-index blijft laag op 2%.

Innovatie en investeringen

- De innovatiequote stijgt sterk van 19 naar 27 (+8 punten).
- De investeringsverwachting verbetert van -29 naar -1; de sterkste verbetering sinds metingen.
- Het aandeel praktijken dat meer dan 25% van de omzet investeert daalt van 6% naar 4%.

Ondernemersinkomen

- 87% van de praktijkhouders keert zichzelf meer dan minimumloon uit (mkb: 50%).
- Dit is het hoogste niveau sinds kwartaal 4 van 2022.
- 39% van de praktijkhouders verdient meer dan 2 keer modaal.
- 14% verdient tussen 2 en 3 keer modaal.
- 7% verdient meer dan 3 keer modaal.

Financiële weerbaarheid

- De weerstandsindex stijgt van 32% naar 45%.

Kwaliteit en markt

- De verwachte kwaliteit van dienstverlening blijft zeer hoog (96%).
- De ervaren concurrentiedruk daalt naar -17.

Aandachtspunten

- Slechts 19% van de praktijken behaalt een nettomarge boven de 20% (mkb: 30%).
- Het ondernemersvertrouwen blijft laag (-1; mkb: -3).
- De verwachting toekomstige rekeningen op tijd te kunnen betalen blijft negatief (-4; mkb 15).
- De werkgelegenheidsontwikkeling daalt naar -5.
- Het stressniveau van praktijkhouders blijft hoog (60 op een schaal van 100) (mkb 48).

Per saldo oogt de sector financieel stabiel en toekomstgerichter dan een half jaar geleden, maar de economische ruimte voor verdere groei blijft kwetsbaar.

Samenvatting

Klein Bedrijf Index Fysiotherapie

De index laat een voorzichtig positief beeld zien. De omzet is voor de zevende keer op rij licht toegenomen. Inmiddels heeft 97% van de deelnemende fysiotherapiepraktijken een omzet van meer dan € 5.000 per maand (mkb: 75%). Het grootste deel van de praktijken (83%) lukt het om de rekeningen op tijd te betalen (mkb: 59%). Ook op de continuïteitsindex is sprake van een evenwichtig beeld. Op dit moment ervaart 77% van de praktijk eigenaren dat zij voldoende middelen hebben om het bedrijf voort te zetten. Waar de innovatiequote gedurende een aantal kwartalen op rij daalde, is deze in het huidige kwartaal met 8 procentpunten gestegen: van 19 (kwartaal 2 2025) naar 27. Ook de verwachting om te gaan investeren is sterk toegenomen: van -29 (kwartaal 2 2025) naar -1 (mkb: -14). Opvallend hierbij is dat kwartaal 2 van 2025 tot nu toe de meest negatieve score liet zien, terwijl het huidige kwartaal juist de meest positieve score kent. Het ondernemersloon laat eveneens een positieve ontwikkeling zien. Van de praktijk eigenaren keert 87% (mkb: 50%) zichzelf een inkomen boven het minimumloon uit. Daarmee bereikt het ondernemersloon het hoogste niveau sinds kwartaal 4 van 2022. Het percentage eigenaren dat zichzelf ten minste tweemaal modaal uitkeert bedraagt 39%. Voor inkomens tussen twee en drie keer modaal bedraagt dit percentage 14% en voor drie keer modaal of hoger 7%. De armoede-index scoort met 2% laag.

Slechts 2% van de praktijkhouders geeft aan te moeten stoppen (stakingsindex). De weerstandsindex, die inzicht geeft in de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen, stijgt dit kwartaal naar 45%. Dit was 32% in kwartaal 2 van 2025 en 37% in kwartaal 4 van 2024. Dit is een signaal dat praktijken weer meer financieren vanuit eigen vermogen en dat de schuldenproblematiek binnen de fysiotherapiebranche mogelijk afneemt. Veel praktijkhouders kennen hun weerstandsvermogen niet.

De door praktijkhouders verwachte kwaliteit blijft hoog met 96%. Waar de ervaren competitie in de gezondheidszorgmarkt in de afgelopen kwartalen toenam, is deze nu teruggezakt naar -17.

Het percentage fysiotherapieondernemers met een nettomarge van meer dan 20% is gestegen van 14 (kwartaal 2 2025) naar 19 en ligt daarmee weer ongeveer op het niveau van eerdere kwartalen. Dit percentage wijkt echter sterk af van het overige mkb (30). Het percentage praktijken dat meer dan 25% van de omzet investeert (topinnovatiequote) is gedaald naar 4% (kwartaal 2 2025: 6%).

Het ondernemersvertrouwen van praktijkeigenaren blijft gemiddeld laag (fysiotherapie: -1, mkb: -3). Ook de verwachting om de rekeningen op tijd te kunnen betalen blijft negatief (fysiotherapie: -4, mkb: 15). De werkgelegenheid is dit kwartaal gedaald (-5) en het stressniveau van fysiotherapie-ondernemers blijft gemiddeld hoog (60 op een schaal van 100).

Thema taakdelegatie (fysiotherapie-assistent)

De inzet van fysiotherapie-assistenten is binnen de eerstelijnsfysiotherapie nog beperkt, maar de belangstelling neemt toe. Momenteel heeft circa 20% van de praktijken een fysiotherapie-assistent in dienst, terwijl 45% van de praktijkhouders verwacht hier binnen drie jaar behoefte aan te hebben.

Praktijkhouders zien de meeste kansen voor fysiotherapie-assistenten binnen niet-verzekerde diensten, zoals preventie-, leefstijl-, beweeg- en nazorgprogramma's. Voor succesvolle taakdelegatie worden duidelijke rolafbakening, scholing, supervisie, goede werkprocessen, patiëntveiligheid en transparante communicatie als essentiële voorwaarden gezien. Daarnaast wordt een ondersteunende teamcultuur, gebaseerd op vertrouwen, respect en open communicatie, beschouwd als een belangrijke succesfactor.

Tegelijkertijd wijzen de uitkomsten op kansen voor hybride bedrijfsmodellen, waarin verzekerde zorg wordt gecombineerd met preventie, leefstijlondersteuning en niet-verzekerde dienstverlening. De fysiotherapie-assistent kan hierin fungeren als verbindende schakel tussen behandeling, herstel, preventie en zelfmanagement.

Aanbevelingen

➤ **Versterk de winstgevendheid van fysiotherapiepraktijken**

Maak winstgevendheid een expliciet onderdeel van de bedrijfsstrategie. Hoewel omzet, ondernemersloon en financiële weerbaarheid verbeteren, blijft de winstgevendheid achter bij het overige mkb. Praktijkhouders doen er goed aan om periodiek de winstgevendheid van contracten, zorgproducten en locaties te analyseren en actief te sturen op kostenbeheersing, productiviteit en aanvullende inkomstenbronnen.

➤ **Benut de hernieuwde investeringsruimte**

Gebruik de verbeterde financiële positie en sterk gestegen investeringsbereidheid om gericht te investeren in digitalisering, innovatie, procesverbetering en nieuwe vormen van dienstverlening. Tegelijkertijd ligt hier ook een opgave voor overheid, zorgverzekeraars en brancheorganisaties om innovatieprikkel, subsidieregelingen en experimenteerruimte te creëren, zodat fysiotherapiepraktijken eenvoudiger kunnen investeren in vernieuwing en toekomstbestendige zorgconcepten.

➤ **Professionaliseer taakdelegatie (fysiotherapie-assistent)**

Ontwikkel taakdelegatie tot een volwaardig onderdeel van de fysiotherapeutische bedrijfsvoering. Succesvolle inzet van fysiotherapie-assistenten vraagt om duidelijke functieprofielen, heldere taakafbakening, scholing, supervisie, patiëntveiligheid en goede werkprocessen. Sectorbrede kwaliteitsstandaarden en competentieprofielen kunnen hierbij helpen.

➤ **Ontwikkel hybride bedrijfsmodellen**

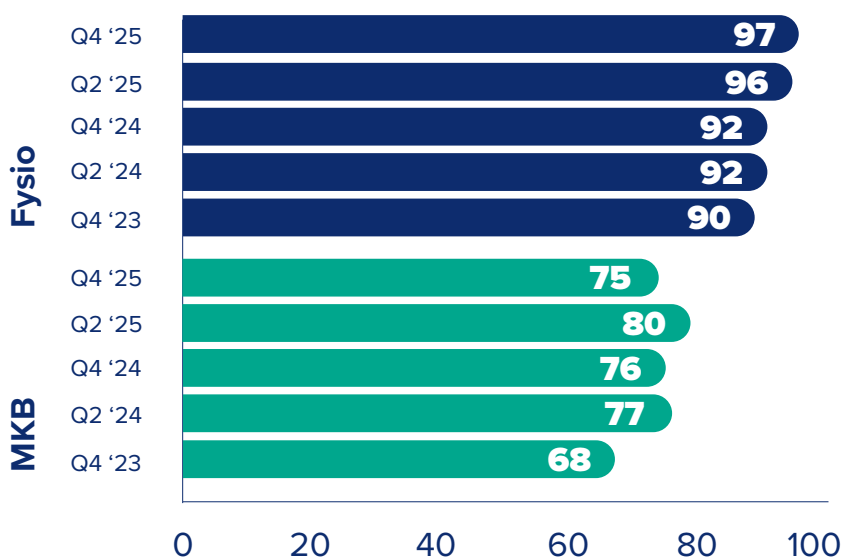
Verken nieuwe bedrijfsmodellen waarin verzekerde zorg wordt gecombineerd met preventie, leefstijlondersteuning, groepszorg en nazorg. De fysiotherapie-assistent kan hierin een verbindende rol vervullen tussen behandeling, herstel, preventie en zelfmanagement. Daarmee biedt taakdelegatie niet alleen kansen voor een betere inzet van personeel, maar ook voor nieuwe inkomstenstromen en meer waarde voor patiënten en burgers.

Omzet index

De omzet binnen de fysiotherapiesector is toegenomen. 97% van de praktijken realiseert een omzet van meer dan € 5.000 per maand.

Daarmee wijkt de fysiotherapiesector statistisch significant af van het overige mkb, waar dit aandeel 75% bedraagt. De helft van de praktijken (50%) heeft een maandelijkse omzet tussen € 25.000 en € 100.000. Dit aandeel is gelijk aan de vorige meting (kwartaal 2 2025: 50%). Het aandeel praktijken met een omzet van meer dan € 100.000 per maand is gestegen naar 21% (kwartaal 2 2025: 17%).

Van de fysiotherapieondernemers verwacht 26% dat de omzet zal groeien. Van de praktijken verwacht 57% dat de omzet ongeveer gelijk blijft.

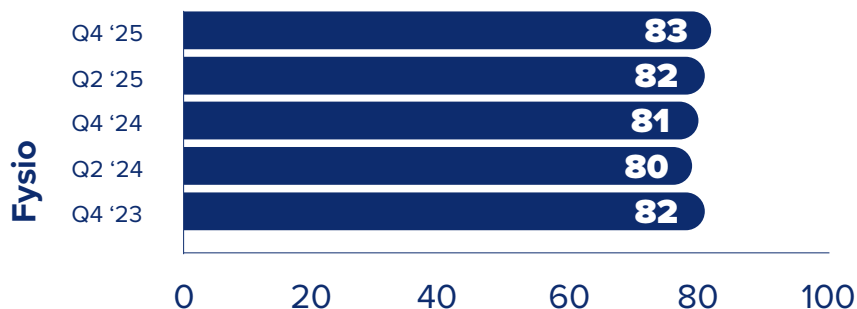

Definitie: De omzetindex meet het percentage ondernemers met een omzet boven 5000 euro p.m.

Dit kwartaal werd gemiddeld 83% van de omzet behaald uit zorgverzekeringscontracten.

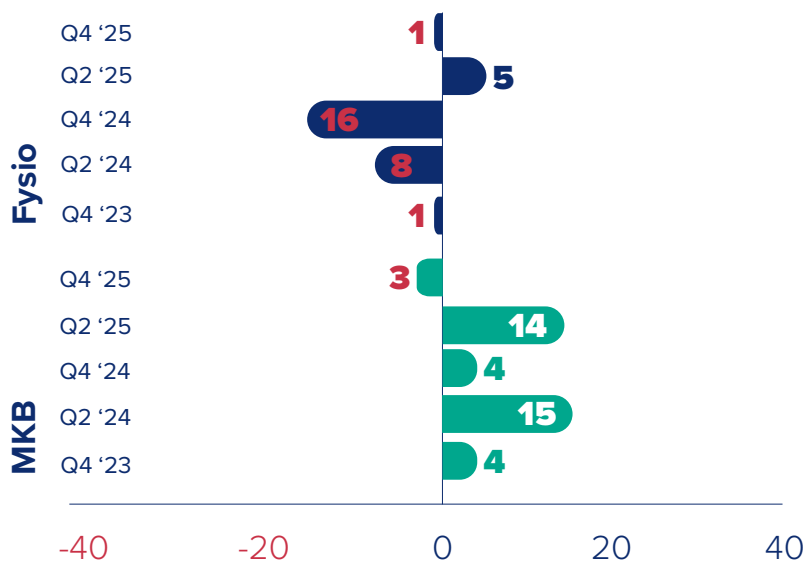
41% van de praktijkhouders geeft aan te beschikken over een contract dat voldoet aan de hoogste eisen van de zorgverzekeraar. Dit aandeel is gestegen ten opzichte van eerdere metingen (37% in kwartaal 2 2025; 30% in kwartaal 4 2024). 56% van de praktijkhouders heeft een zorgverzekeraarscontract met lagere eisen. Dit aandeel is gedaald ten opzichte van kwartaal 2 2025 (61%) en kwartaal 4 2024 (65%).

Ondernemers- vertrouwen

Het ondernemersvertrouwen binnen de eerstelijnsfysiotherapie bedraagt -1.

Daarmee is het vertrouwen gedaald ten opzichte van de vorige meting (5 in kwartaal 2 2025). Een licht negatieve score is de afgelopen metingen vaker voorgekomen. 66% van de praktijken geeft aan dat het ondernemersvertrouwen ongeveer gelijk is gebleven ten opzichte van kwartaal 2 2025: 65%.

Het ondernemersvertrouwen in het overige mkb is in dezelfde periode gedaald van 14 naar -3. Een dergelijk laag niveau van ondernemersvertrouwen werd voor het laatst waargenomen tijdens de coronaperiode in 2021.

Definitie: Bij het ondernemersvertrouwen wordt gemeten of men meer of minder omzet verwacht in het volgende kwartaal.

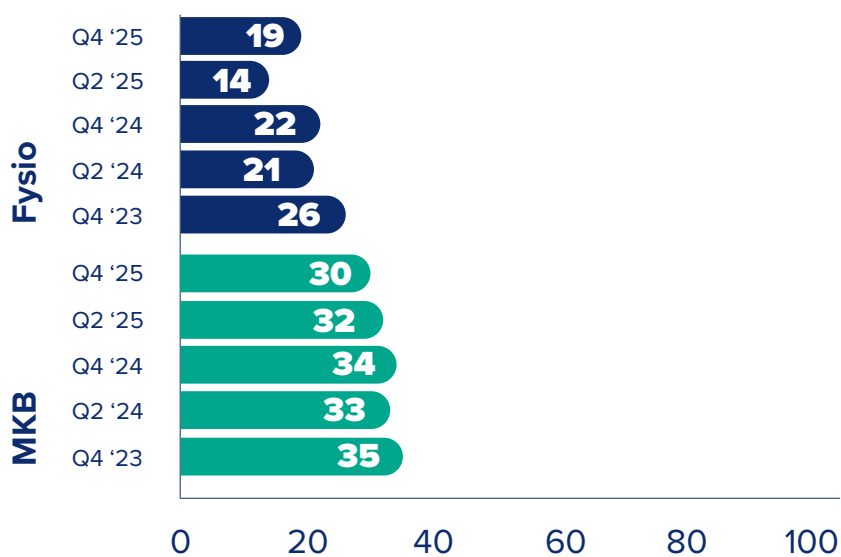

Nettomarge

De gemiddelde nettomarge bedraagt 19%, een stijging ten opzichte van de vorige meting (14% in kwartaal 2 2025).

De nettomarge blijft daarmee significant lager dan die van het overige mkb (30% in kwartaal 2 2025). 36% van de praktijken realiseert een nettomarge tussen 5% en 10% (was 31% in kwartaal 2 2025). Daarnaast behaalt 10% van de praktijken een nettomarge tussen 21% en 30%, terwijl 9% een nettomarge van meer dan 30% realiseert. Wat betreft vestigingsomgeving zijn significante verschillen zichtbaar. Van de praktijken in een dorp of kleine stad realiseert 23% een nettomarge van meer dan 20%, tegenover 14% van de praktijken in een grotere woonomgeving.

Definitie: Met nettomarges wordt de omzet min alle kosten voor ondernemersloon gemeten. De index geeft weer welk percentage ondernemers een nettomarge boven de 20% heeft.

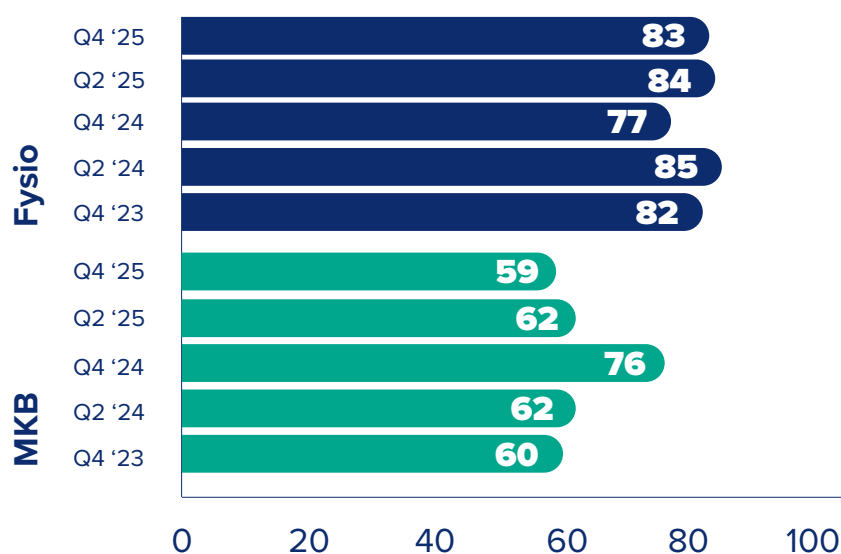

Betalingsindex

83% van de praktijkhouders geeft aan de rekeningen tijdig te kunnen betalen.

Dit is vrijwel gelijk aan de vorige meting (84%) en ligt duidelijk hoger dan het gemiddelde binnen het mkb (59%).

Van de praktijken in een woonomgeving met minder dan 50.000 inwoners geeft 78% aan de rekeningen tijdig te kunnen betalen, tegenover 89% van de praktijken in een woonomgeving met meer dan 50.000 inwoners.

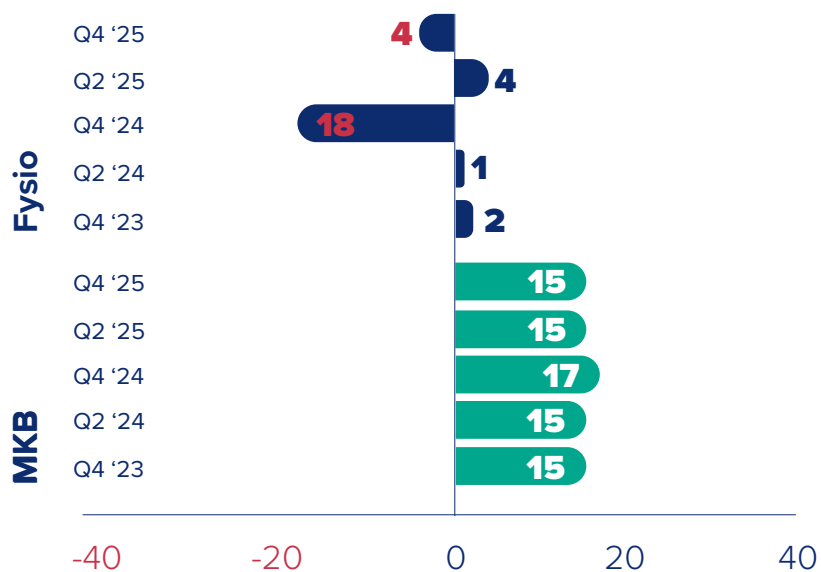

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers tijdig hun rekeningen voldoen (30 dagen).

Verwachting betalingsindex

De verwachting betalingsindex is gedaald van 4 naar -4. De verwachting blijft hiermee achter bij het overige mkb (15).

Voor het komende kwartaal verwacht 75% van de fysiotherapiepraktijken eenzelfde beeld als het huidige kwartaal (was 76%).

Definitie: De verwachte netto toename van tijdige betalingen in het volgende kwartaal.

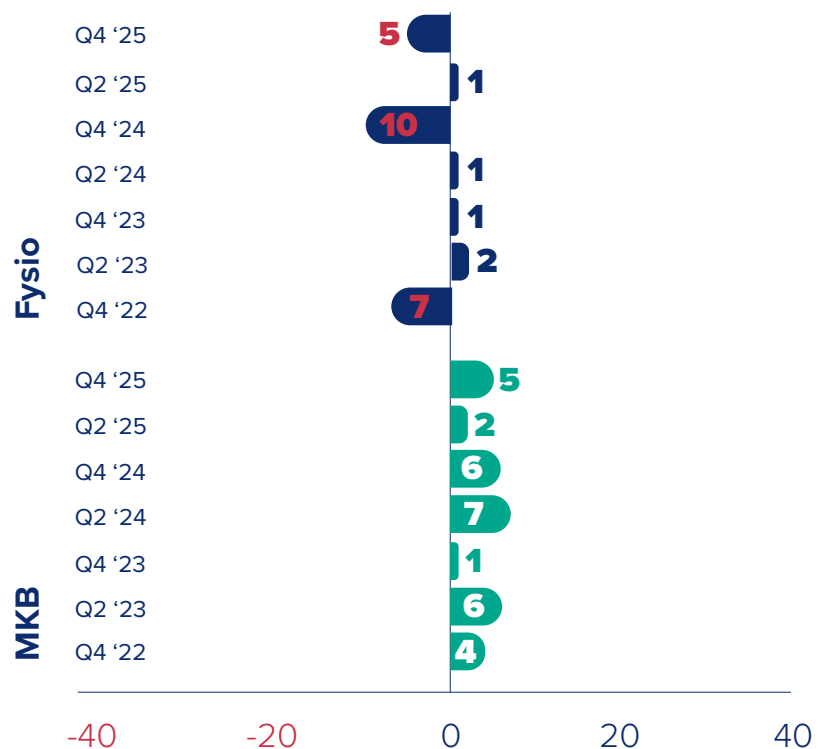

Werkgelegenheid

De werkgelegenheidsindex voor fysiotherapiepraktijken is dit kwartaal negatief en komt uit op -5.

Daarmee wijkt de ontwikkeling af van het overige mkb, waar de werkgelegenheidsindex is toegenomen naar 5. Opvallend is dat in drie van de vier metingen in het vierde kwartaal de werkgelegenheidsindex negatief is, terwijl de metingen in het tweede kwartaal licht positief uitvallen. Dit kan wijzen op mogelijke seizoensinvloeden in de werkgelegenheidsontwikkeling binnen fysiotherapiepraktijken.

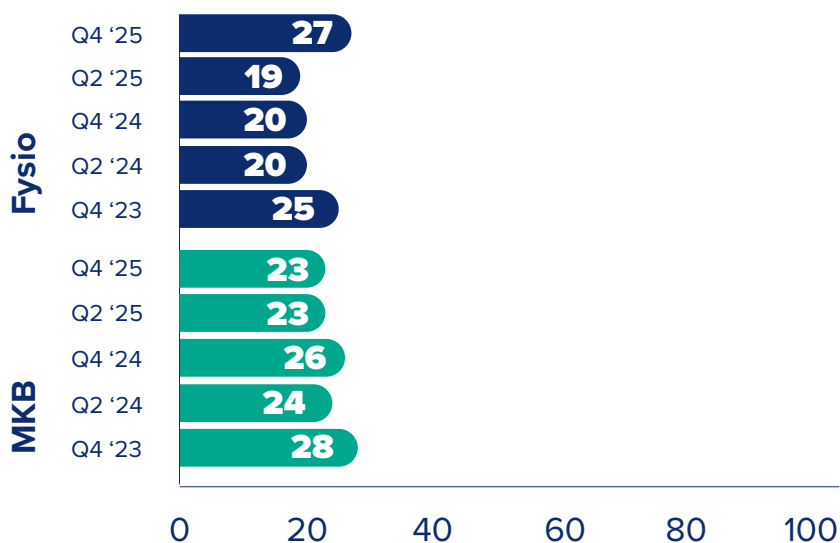
Definitie: Is er sprake van een stijging of een daling van de werkgelegenheid.

Innovatiequote

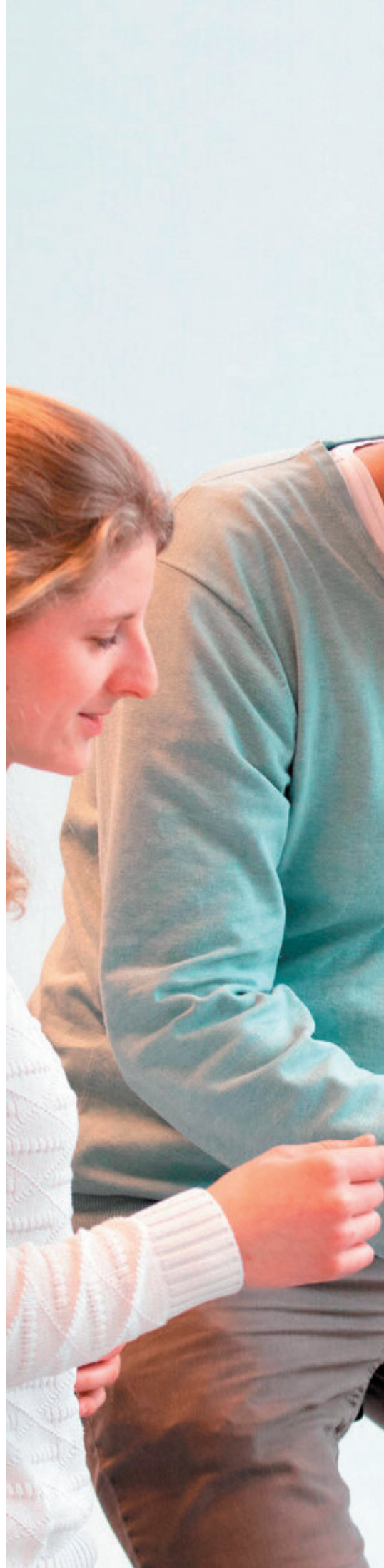
De innovatiequote binnen de fysiotherapie is statistisch significant gestegen van 19% in kwartaal 2 2025 naar 27% in de huidige meting.

Daarmee ligt de innovatiequote sinds langere tijd boven die van het overige mkb (23%).

Tegelijkertijd investeert 41% van de praktijken minder dan 5% van de omzet. Dit aandeel is licht gedaald ten opzichte van kwartaal 2 2025 (44%).

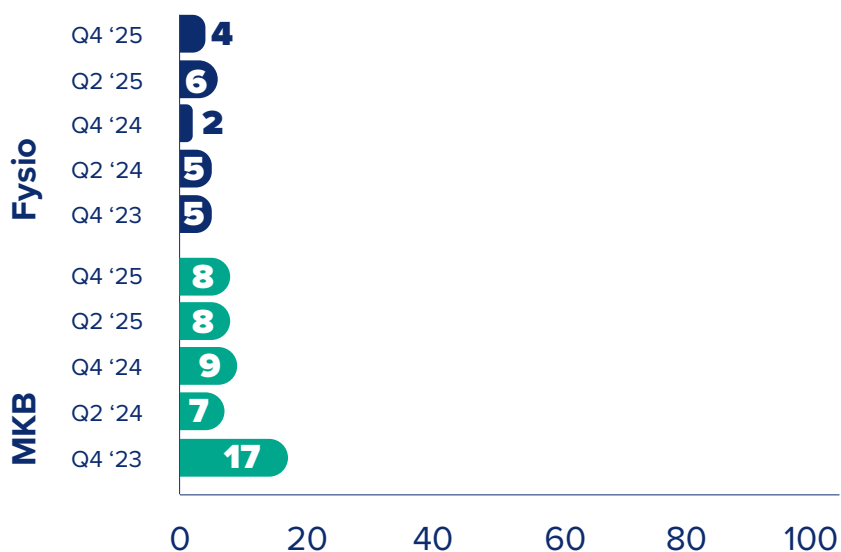
Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers meer dan 10% van de omzet investeert.

Top innovatie quote

Het percentage praktijken dat meer dan 25% van de omzet investeert (topinvesteerders) is gedaald naar 4 (kwartaal 2 2025 6%).

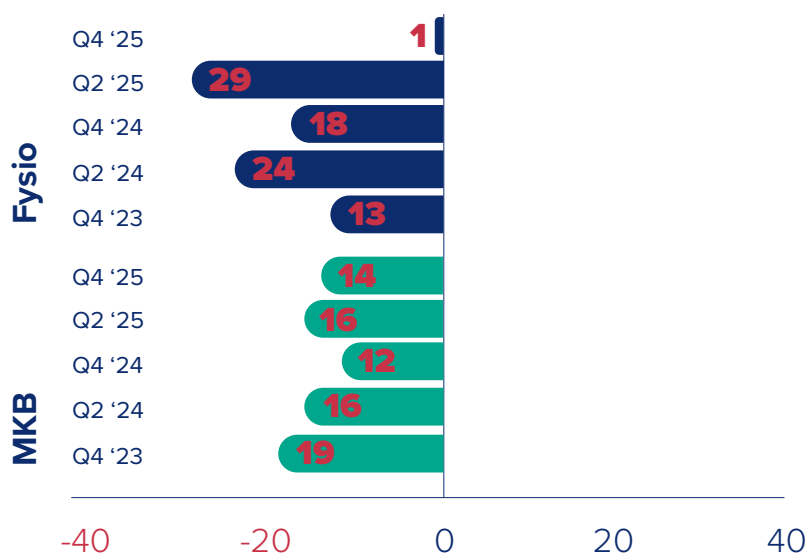

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers meer dan 25% van de omzet investeert.

Innovatieverwachting

De innovatieverwachting onder praktijk-eigenaren is sterk gestegen van -29 in kwartaal 2 2025 naar -1.

Daarmee ligt de innovatieverwachting aanzienlijk hoger dan in eerdere kwartaalmetingen. Ook ten opzichte van het overige mkb is de ontwikkeling gunstiger: daar bedraagt de innovatieverwachting -14 (kwartaal 2 2025: -16). 66% van de praktijkhouders verwacht dat de investeringen gelijk blijven. Dit aandeel is gestegen ten opzichte van kwartaal 2 2025 (58%) en kwartaal 4 2024 (46%).

Definitie: Gaat men meer of minder investeren in het volgende kwartaal.

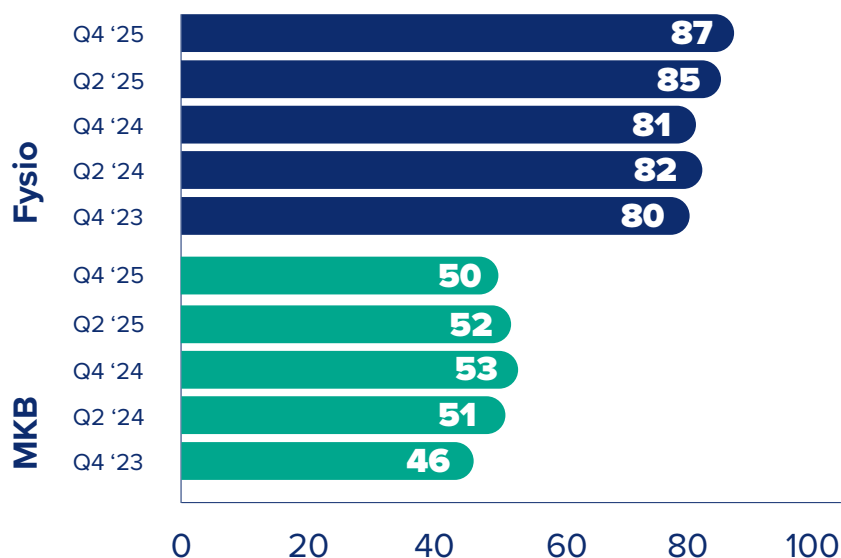

Ondernemersloon

Van de praktijk eigenaren keert 87% (mkb 50%) zichzelf boven het minimumloonniveau uit.

Dit betekent dat het ondernemersloon licht is toegenomen en gelijk is aan het hoogste niveau in kwartaal 4 2022. Het percentage eigenaren dat zichzelf 2x modaal uitkeert is 39%. Tussen 2x en 3x modaal betreft 14% en 3x modaal en hoger 7%.

In combinatie met het inkomen van een levenspartner geeft 95% (97% kwartaal 2 2025) van de praktijk eigenaren aan net of ruimschoots uit te komen.

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers meer dan het minimumloon verdient.

Wanneer rekening wordt gehouden met het gemiddeld aantal gewerkte uren per week, blijkt dat 19% van de praktijkeigenaren die minder dan 40 uur per week werken zichzelf modaal of bovenmodaal uitkeert (kwartaal 2 2025: 13%). Onder praktijkeigenaren die meer dan 40 uur per week werken ligt dit aandeel op 39% (kwartaal 2 2025: 49%).

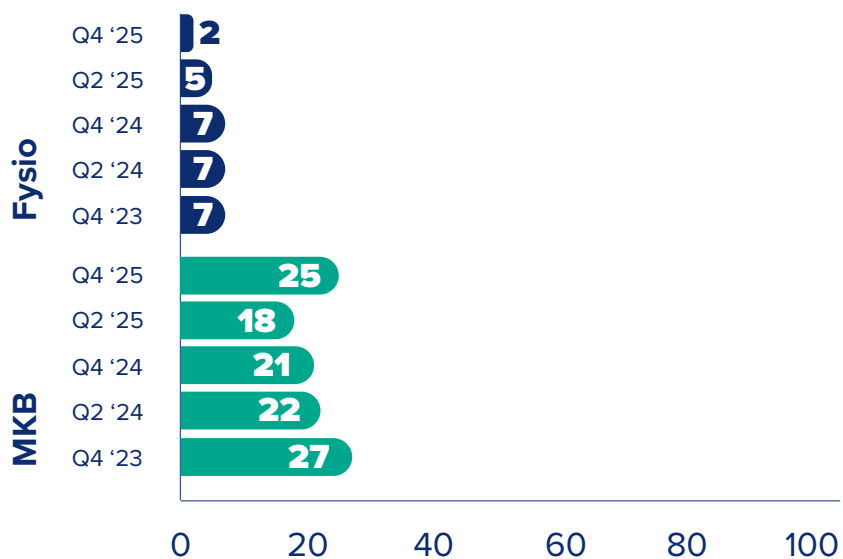
		< 1280	1280-2440	2240-3500	3500- 7000	> 7000
Q4 '25	Minder dan 40 uur	1%	8%	9%	12%	7%
	40 uur of meer	1%	4%	19%	25%	14%
Q2 '25	Minder dan 40 uur	2%	3%	1%	6%	6%
	40 uur of meer	3%	7%	22%	37%	12%

Toelichting: Tegen de achtergrond van de aangekondigde aanscherping van regels rond winstuitkeringen in de zorg moeten **ondernemersloon, praktijkwinst en winstuitkering** afzonderlijk worden bezien. De huidige cijfers gaan over wat praktijkeigenaren zichzelf uitkeren, maar maken niet duidelijk welk deel arbeidsbeloning is en welk deel winstuitkering of rendement betreft.

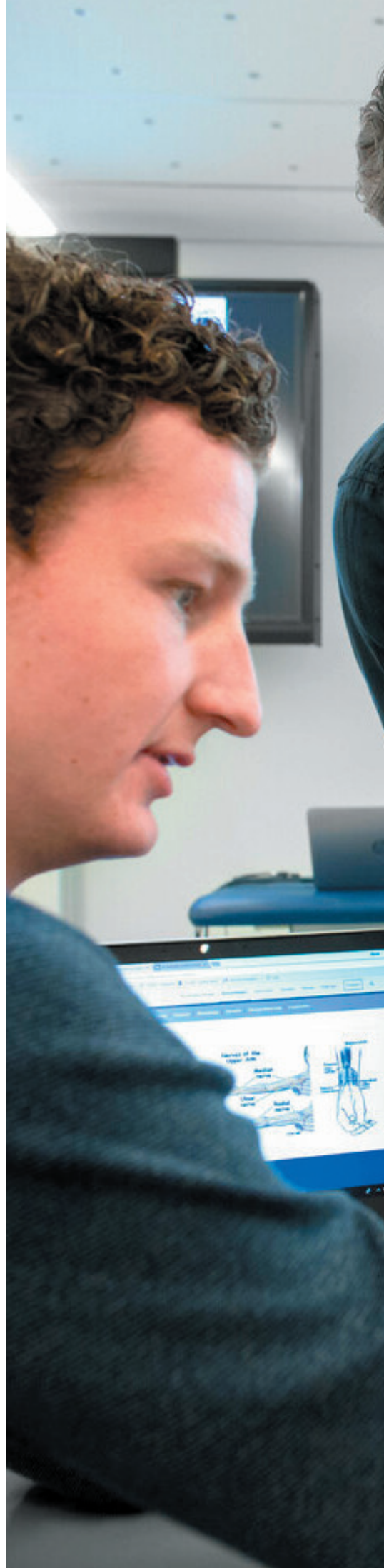
Bron: Rijksoverheid, nieuwsbericht over aanscherping winstuitkeringen en bedrijfsvoering in de zorg, 3 juli 2026.

Armoede index

De armoede index voor de fysiotherapie ondernemers komt dit kwartaal uit op 2%, dit was 5% in kwartaal 2 2025. Dit is een statistisch significant contrast met het overige mkb (25%).

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers onder bijstandsniveau verdient.

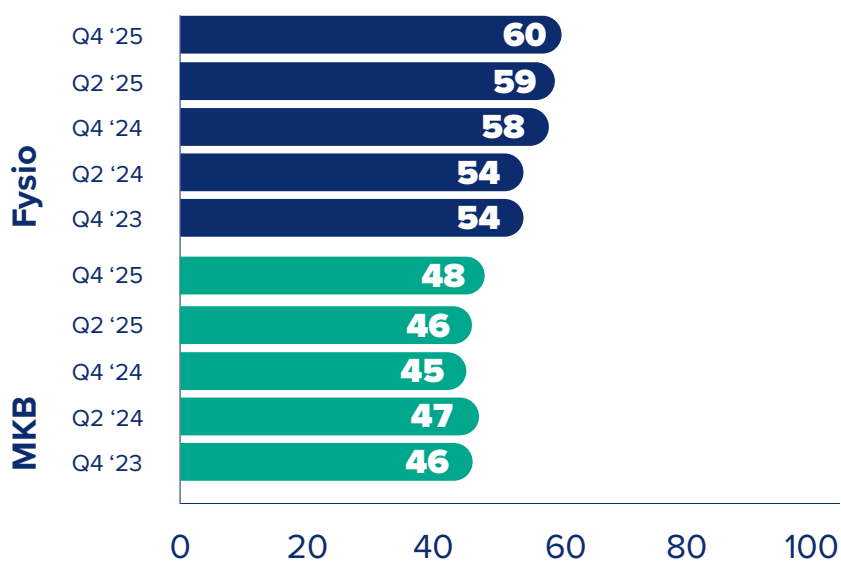

Stressniveau

Praktijkeigenaren ervaren ook dit kwartaal bovengemiddeld stress (fysiotherapie 60, mkb 48).

35% (was 34%) van de praktijkeigenaren geeft aan hoge stress-scores te ervaren en is daarmee veel hoger dan het overige mkb (15%). Hoge stressniveaus voor langere tijd verlagen de kwaliteit van (financiële) beslissingen en kunnen leiden tot burn-out verschijnselen en uitval.

Toelichting: stresslevel ondernemers: (1 -25 laag, 26 -50 gemiddeld, 51 -75 bovengemiddeld, 76 – 100 hoog)

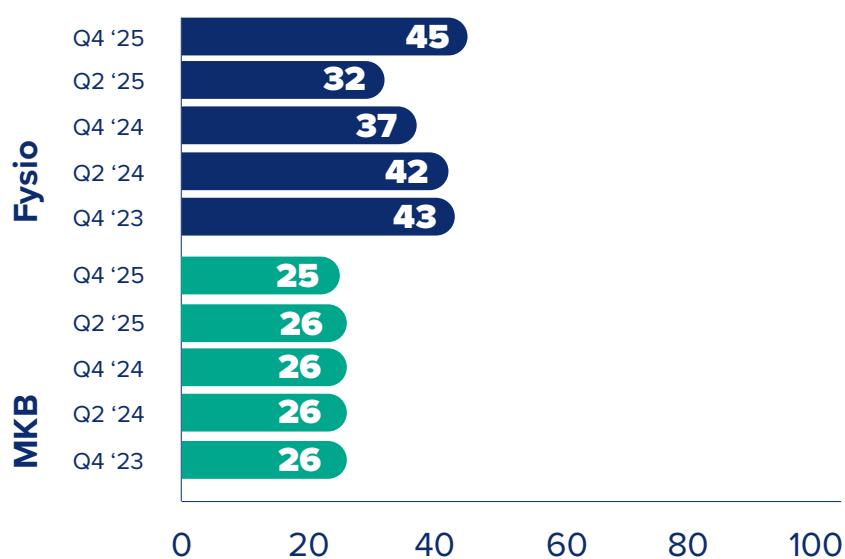
Definitie: In welke mate voelen ondernemers zich gestrest op een schaal van 1 - 100. 1 - 25 laag, 26 - 50 gemiddeld, 51 - 75 bovengemiddeld, 76 - 100 hoog.

Weerstandindex

De weerstandsindex is dit kwartaal gestegen naar 45% (kwartaal 2 2025 32%). Dit is het hoogste niveau tot nu toe gemeten.

38% (mkb 27%) van de praktijkeigenaren weet de solvabiliteit van de praktijk niet te benoemen.

De index is gebaseerd op een relatief beperkt aantal waarnemingen (n = 107), aangezien 38% van de respondenten hun solvabiliteit niet kan aangeven. De resultaten moeten daarom voorzichtig worden geïnterpreteerd.

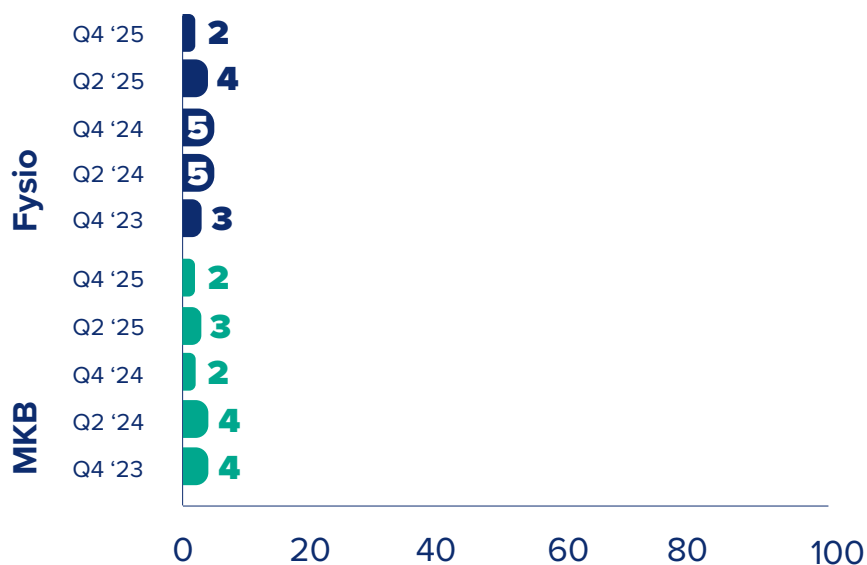
Definitie: De weerstandsindex meet de solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen) als die hoger is dan 20%.

Stakingsindex

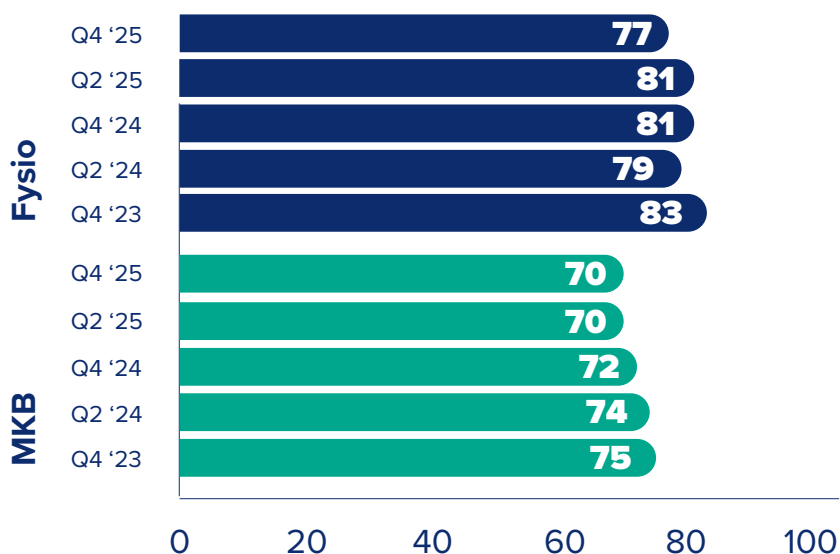
Een klein deel van de ondernemers (2%) denkt binnen een half jaar zijn of haar zaak te moeten sluiten.

Definitie: Percentage ondernemers wat denkt binnen half jaar zijn of haar zaak te moeten sluiten.

Continuïteitsindex

Volgens 77% van de praktijkhouders beschikken zij over voldoende middelen om het bedrijf het komende half jaar voort te zetten. Dit aandeel ligt hoger dan in het overige mkb (70%).

Financieringsbehoefte

20% van de praktijken geeft aan behoefte te hebben aan extra financiering. Dit is vrijwel gelijk aan de vorige meting (kwartaal 2 2025: 21%). Eigenaren geven factoren aan die de continuïteit veel tot erg veel negatief beïnvloeden

Personeelstekorten	57% (kwartaal 2 2025 45%)
Gestegen (energie)kosten	36% (kwartaal 2 2025 52%)
Een hoger ziekteverzuim	34% (kwartaal 2 2025 29%)
Verstoorde aanvoer- en distributielijnen	6% (kwartaal 2 2025 6%)

Definitie: Percentage ondernemers dat voldoende middelen heeft om het bedrijf voort te zetten.

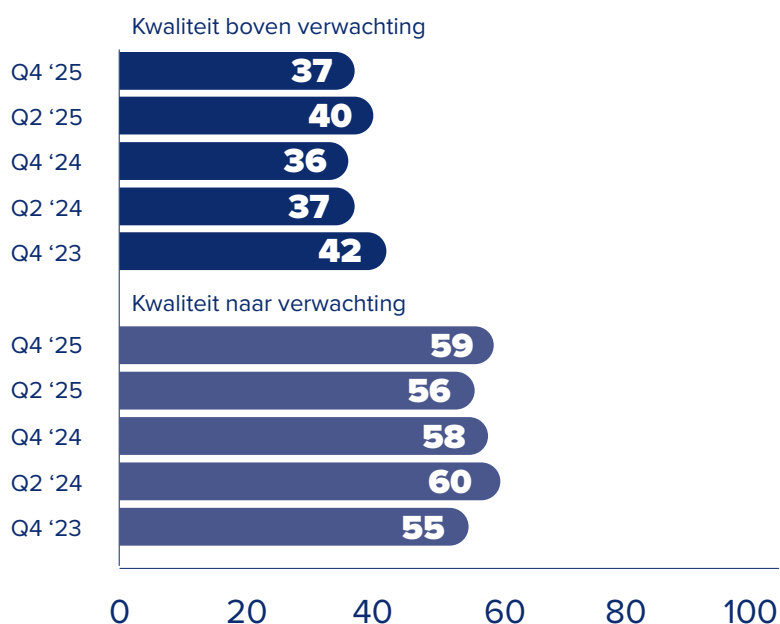

Kwaliteit

Van de fysiotherapie ondernemers geeft 59% aan naar eigen verwachting te hebben gepresteerd (was 56%).

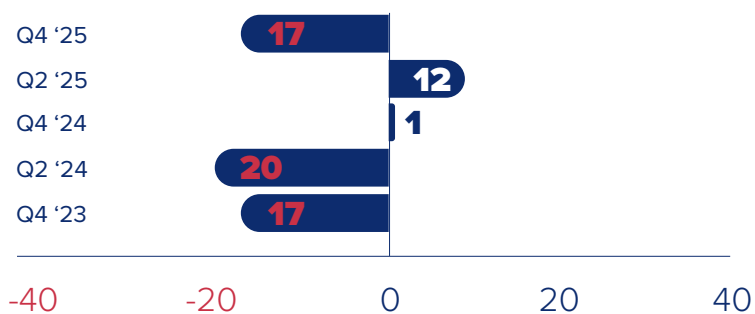
Tegelijkertijd geeft 37% (was 40%) van de eigenaren aan boven eigen verwachting te hebben gepresteerd. Het totaal op dit onderdeel van de index is dus 96% (was 96%).

Definitie: Het percentage praktijken dat naar eigen verwachting en boven verwachting resultaten behaalt wat betreft kwaliteit van behandelaanbod, verscheidenheid van behandelaanbod en patiënttevredenheid.

Competitie in gezondheidszorg markt

Na een forse stijging in kwartaal 4 van 2024 en kwartaal 2 van 2025 is de ervaren competitie in de fysiotherapie sector dit kwartaal afgenomen naar een niveau dat al eerder voorkwam in kwartaal 4 2023.

Toelichting: Vanaf 2006 stimuleert de overheid efficiëntie en kwaliteit van gezondheidszorg door middel van geregleerde marktwerking. Hiermee zijn voor fysiotherapiepraktijken bedrijfsmatige principes geïntroduceerd en heeft de markt een competitief karakter. Fysiotherapie was in 2005 de eerste sector waarbinnen geregleerde marktwerking werd getest, waarna geregleerde marktwerking definitief werd ingevoerd.

Definitie: Verschil tussen hoge en lage ervaren competitie in de gezondheidszorgmarkt (- is lagere en + is hogere ervaren competitie).

Thema: Taakdelegatie en de fysiotherapie-assistent in de eerste-lijns fysiotherapie

Inleiding

De eerstelijns fysiotherapie staat voor belangrijke uitdagingen. De vraag naar zorg neemt toe, personeel is schaars, wachttijden lopen op en de financiële druk op praktijken blijft aanwezig. Tegelijkertijd groeit de behoefte aan zorg die niet alleen gericht is op behandeling, maar ook op preventie, leefstijl en langdurig zelfmanagement van patiënten en burgers. In het Verenigd Koninkrijk spelen fysiotherapie-assistenten al jarenlang een rol binnen musculoskeletale zorgtrajecten. Zij ondersteunen fysiotherapeuten bij de uitvoering van gedelegeerde taken, waardoor fysiotherapeuten meer tijd kunnen besteden aan diagnostiek, klinisch redeneren en complexe zorgvragen. Om meer inzicht te krijgen in de toepasbaarheid van taakdelegatie binnen de Nederlandse context onderzochten we hoe eerstelijnspraktijkhouders aankijken tegen de fysiotherapie-assistent en welke voorwaarden zij belangrijk vinden voor succesvolle implementatie van taakdelegatie.

Fysiotherapie-assistent in dienst

Ongeveer één op de vijf fysiotherapiepraktijken heeft een fysiotherapie-assistent in dienst. De percentages blijven voor, tijdens en na kwartaal 4 2025 vrijwel gelijk. Dit laat zien dat de functie momenteel nog geen standaard onderdeel vormt van de Nederlandse eerstelijns fysiotherapie. Tegelijkertijd bestaat er inmiddels een substantiële groep voorlopers die ervaring heeft opgedaan met taakdelegatie. Voor de sector betekent dit dat er steeds meer praktijkervaring beschikbaar komt waaruit geleerd kan worden.

Fysiotherapie-assistent in dienst?	Ja	Nee
Voor Q4 2025	21%	79%
Tijdens Q4 2025	20%	80%
Na Q4 2025	20%	77%

Behoefte aan een fysiotherapie-assistent

De behoefte aan een fysiotherapie-assistent groeit naarmate praktijkhouders verder vooruitkijken. Waar momenteel 36% behoefte heeft aan deze functie, loopt dit op naar 45% binnen drie jaar. Tegelijkertijd neemt het aandeel respondenten dat negatief tegenover deze functie staat af. Dit suggereert dat praktijkhouders in toenemende mate mogelijkheden zien voor taakdelegatie als antwoord op personeelstekorten, toenemende zorgvraag, groeiende wachtlijsten en efficiëntere inzet van fysiotherapeuten.

Behoefte aan fysiotherapie-assistent?	Ja	Neutraal	Nee	N.v.t.
Op dit moment	36%	25%	32%	6%
Binnen een jaar	38%	30%	27%	6%
Binnen drie jaar	45%	28%	21%	6%

Welk verdienmodel is geschikt?

Het grootste draagvlak bestaat voor de inzet van fysiotherapie-assistenten binnen niet-verzekerde diensten en programma's. Meer dan de helft van de praktijkhouders ziet hierin mogelijkheden. Een specifiek verrichtingentarief voor fysiotherapie-assistenten krijgt daarentegen weinig steun. Deze resultaten suggereren dat praktijkhouders taakdelegatie minder zien als uitbreiding van het bestaande zorgverzekeringsmodel en meer als een mogelijkheid om nieuwe diensten te ontwikkelen rond preventie, leefstijl, beweegprogramma's, nazorg en groepsprogramma's. Tegelijkertijd ziet 38% kansen om taakdelegatie te organiseren binnen de bestaande behandeltrajecten.

Verdienmodel	Ja	Niet/Wel	Nee
Niet-verzekerde diensten of programma's	55%	20%	24%
Binnen bestaande behandeltrajecten	38%	23%	40%
Nieuw fysiotherapie-assistent verrichtingenmodel	24%	20%	55%

Taakdelegatieproces

Praktijkhouders vinden dat taakdelegatie voornamelijk succesvol kan zijn wanneer het proces zorgvuldig is ingericht. De nadruk ligt op heldere taakafspraken, duidelijke verwachtingen, overdracht van informatie en goede documentatie. Taakdelegatie wordt hiermee nadrukkelijk gezien als een professioneel proces dat actief moet worden georganiseerd en gecommuniceerd.

Taakdelegatieproces	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Heldere instructies en verwachtingen	76%	21%	3%
Taken afstemmen op opleiding en competenties	74%	24%	2%
Procedures voor rapportage en overdracht	73%	24%	4%
Eenduidige klinische dossiervoering	72%	23%	5%

Roldefinitie van fysiotherapie-assistenten

Praktijkhouders hebben behoefte aan een heldere omschrijving van de functie. Zij willen duidelijkheid over bevoegdheden, verantwoordelijkheden, competenties en grenzen van het professioneel handelen. De sector lijkt daarmee niet zozeer te twifelen aan het principe van taakdelegatie, maar vooral aan de wijze waarop de functie georganiseerd moet worden.

Roldefinitie	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Vastgelegde competenties	76%	16%	8%
Duidelijk professioneel handelingskader	74%	19%	8%
Procedures voor overdracht en rapportage	73%	18%	9%
Gestandaardiseerde rolbeschrijvingen	70%	21%	9%

Training en ontwikkeling

Praktijkhouders beschouwen taakdelegatie nadrukkelijk als een competentie die ontwikkeld moet worden. Succesvolle taakdelegatie vraagt volgens hen om scholing, begeleiding, supervisie en continue professionele ontwikkeling.

Training en ontwikkeling	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Inwerkprogramma	73%	21%	6%
Competentiegerichte training	67%	25%	8%
Mentorschap en supervisie	67%	24%	9%
Scholing over taakdelegatie	56%	32%	13%

Ondersteunende cultuur

Deze scores bij ondersteunende cultuur zijn de hoogste scores van dit onderzoek. Praktijkhouders geven hiermee aan dat taakdelegatie in de eerste plaats een samenwerkingsvraagstuk is. Vertrouwen, respect en communicatie worden belangrijker gevonden dan formele protocollen alleen.

Ondersteunende cultuur	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Samenwerking gebaseerd op respect	89%	10%	2%
Open communicatie	88%	11%	1%
Gelijke ontwikkelmogelijkheden	84%	16%	1%
Investeren in samenwerking	77%	20%	4%

Veiligheidsmechanismen

Patiëntveiligheid wordt beschouwd als een absolute randvoorwaarde. Praktijkhouders vinden vooral welke patiënten geschikt zijn belangrijk. Maar ook welke taken geschikt zijn en wanneer de fysiotherapeut opnieuw moet worden betrokken door tijdige opschaling.

Veiligheidsmechanismen	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Geschikte patiëntselectie	81%	15%	4%
Tijdige opschaling complexe situaties	80%	15%	6%
Geschikte taakselectie	78%	17%	5%
Monitoring met uitkomstmaten	60%	31%	9%

Voorlichting aan patiënten

Praktijkhouders vinden het belangrijk dat patiënten goed begrijpen wie hen behandelt en welke rol deze persoon vervult. Dit sluit sterk aan bij het onderzoek van Sarigiovannis et al. (2026), waarin patiënten over het algemeen tevreden waren over zorg door fysiotherapie-assistenten, maar niet altijd wisten dat zij door een assistent werden behandeld.

Voorlichting aan patiënten	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Informereren wanneer assistent behandelt	80%	15%	5%
Actieve uitleg over rol en bevoegdheden	73%	21%	6%
Patiëntervaringen ophalen	65%	27%	8%

Evaluatie

Hoewel evaluatie minder hoog scoort dan cultuur, veiligheid en rolafbakening, vindt een meerderheid van de praktijkhouders het belangrijk om effecten systematisch te monitoren. De boodschap lijkt te zijn: eerst goed organiseren, vervolgens meten en verbeteren. Mogelijk speelt het voorkomen van meer administratieve druk hierbij ook een rol.

Evaluatie	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Vertrouwen van medewerkers volgen	62%	34%	4%
Ontwikkeling taakdelegatiecompetenties volgen	59%	36%	5%
Doelmatigheid evalueren	57%	38%	5%
Patiënttevredenheid, veiligheid en uitkomsten meten	56%	36%	8%

Wat betekenen deze resultaten als geheel?

Wanneer de resultaten worden vergeleken met het raamwerk van Sarigiannis et al., 2026, ontstaat een opmerkelijk consistent beeld. De zeven bouwstenen uit dit raamwerk, namelijk, training, taakdelegatieproces, rolafbakening, cultuur, veiligheid, patiëntcommunicatie en evaluatie worden vrijwel allemaal bevestigd door Nederlandse praktijkhouders. Dat betekent dat de discussie in Nederland niet primair gaat over de vraag óf taakdelegatie wenselijk is, maar vooral over hoe taakdelegatie veilig, professioneel kan worden georganiseerd. In toevoeging, de index laat zien dat de vraag ook speelt hoe taakdelegatie financieel verantwoord kan worden georganiseerd.

Aanbevelingen voor eerstelijns praktijkhouders

- De meest strategische uitkomst van dit onderzoek betreft de financiering. De resultaten laten zien dat praktijkhouders meer kansen zien in niet-verzekerde dienstverlening dan in een afzonderlijk assistententarief. Bovendien ontstaat ruimte voor een **hybride model verdienmodel** waarin:
 - fysiotherapeuten verantwoordelijk blijven voor diagnostiek en complexe zorg;
 - fysiotherapie-assistenten bijdragen aan training, preventie, leefstijl en nazorg.

De fysiotherapie-assistent kan daarmee uitgroeien tot een verbindende schakel tussen behandeling, herstel, preventie en gezondheid. Taakdelegatie wordt dan niet alleen een personele innovatie, maar ook een vorm van bedrijfsmodelinnovatie die kan bijdragen aan de toekomstbestendigheid van de eerstelijns fysiotherapiepraktijk.

Andere belangrijke aanbevelingen zijn:

- Begin met duidelijke **taakafbakening**. Leg vast: welke taken gedelegeerd kunnen worden, welke patiënten geschikt zijn en wanneer terugverwijzen noodzakelijk is.
- Investeer in **opleiding en supervisie** omdat succesvolle taakdelegatie vraagt om scholing, Inwerkprogramma's, mentorschap en periodieke beoordeling van competenties.
- Werk actief aan **teamcultuur** door te investeren in samenwerking, communicatie, gezamenlijke scholing en vertrouwen binnen het team.
- **Informeer patiënten** actief over de rol van de fysiotherapie-assistent, taakverantwoordelijkheden en supervisie door de fysiotherapeut.
- **Borg patiëntveiligheid** door te werken met selectiecriteria, taakcriteria, escalatieprotocollen en periodieke evaluaties.

Referentie

Sarigiannis, P., Foster, N.E., Jowett, S. et al. Development of an evidence-based framework to guide delegation of clinical tasks to physiotherapy support workers in musculoskeletal outpatient physiotherapy services. BMC Health Serv Res 26, 428 (2026). www.doi.org/10.1186/s12913-026-14210-0

Achtergrond KBIF

Dit is de 7de publicatie van de Kleinbedrijf Index Fysiotherapie.

Er is te weinig discussie over het belang het microbedrijf voor de Nederland economie.

Zij vertegenwoordigen 95,5% van alle ondernemers in Nederland. Samen zorgen zij bijna voor een kwart van alle bedrijfswinsten en een derde van de werkgelegenheid in het bedrijfsleven.

Toch wordt er onvoldoende onderzoek gedaan het microbedrijf. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) neemt in de conjunctuurmonitor alleen bedrijven mee met 5 medewerkers of meer.

Bedrijfs grootte doet er toe. Maatregelen voor bedrijven met 10 - 250 medewerkers zijn niet automatisch effectief of zelfs contraproductief. Hoe kleiner bedrijven, hoe kwetsbaarder enerzijds, door beperkte mid-delen en mensen. Anderzijds zijn zij vaak het meest wendbaar, flexibel en productiever.

Kleinbedrijf Index Fysiotherapie is een gezamenlijk initiatief van de VvAA (nadat Stichting Keurmerk Fysiotherapie de eerste 4 indexen initiator was) en het Kenniscentrum Digital Business & Media van de Hogeschool Utrecht (Lectoraat Financieel Economische Innovatie, onderzoekslijn Financieel – Sociaal & Gezond). Supportende partijen zijn Stichting Keurmerk Fysiotherapie, Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie en Werkgeversvereniging Fysiotherapie.

Samenstelling van het panel

Het panel van de fysiotherapie bestaat uit 10.000 praktijken. 395 fysiotherapiepraktijken hebben gereageerd, er waren 182 compleet ingevulde vragenlijsten. Er is besloten alle praktijken en ondernemers uit te sluiten die niet voldoen aan het uren criterium van de belastingdienst (1225 uur) of die niet bij de fysiotherapiesector te horen. Van de 173 praktijken die overbleven zijn er 143 waar meerdere fysiotherapeuten werkzaam zijn en 30 praktijken zonder personeel. De index presenteert primair de resultaten voor de totale groep fysiotherapiepraktijken, wat voldoende basis biedt voor analyses op sectorniveau. Hoewel verschillen tussen praktijken met en zonder personeel zijn verkend, worden deze niet afzonderlijk gerapporteerd vanwege de beperkte omvang van de groep praktijken zonder personeel ($n = 30$).

De vragenlijst is tussen 6 en 31 mei 2026 ingevuld door praktijk eigenaren. Voor de analyses zijn 173 fysiotherapiepraktijken gebruikt, waarbij één praktijk eigenaar de vragenlijst heeft ingevuld. Omdat het CBS onvoldoende recente gegevens publiceert over populatiekenmerken, omzet en ondernemersloon, kunnen wij geen uitspraak doen over de representativiteit van de onderzochte fysiotherapiepraktijken. De conclusies zijn daarom indicatief.

De kenmerken van de deelnemers zijn:

- 38% van de fysiotherapie ondernemers is vrouw, 28% in mkb.
- 10% van de praktijkhouders is starter (max 5 jaar actief), bij het mkb is dit 32%.
Daarentegen is 42% van de fysiotherapieondernemers langer dan 20 jaar actief.
- Minder dan 10 personeelsleden geldt voor fysiotherapie 65% en andere mkb-sectoren 94%.
- Zelfstandigen Zonder Personeel betreft 25% voor fysiotherapie en in het mkb 56%.
- De rechtsvorm in de fysiotherapie is 30% eenmanszaak (mkb 59%),
maatschap 49% (mkb 17%) en BV 24% (mkb 23%).
- 84% van de praktijken is gericht op particulieren (mkb 37%) en 16% (mkb 34%) op
een combinatie van particulieren en bedrijven.
- In de fysiotherapie is men hoger opgeleid dan in het mkb. Bij fysiotherapie heeft 59%
een bachelor en 40% een master. In het mkb betreft het mbo 51% en bachelor/master (34%).
- De leeftijd van de meeste praktijkhouders is 25 tot 67 jaar. Hiervan is het grootste deel tussen
de 41 en de 55 jaar (fysiotherapie 45%, mkb 41%) en tussen de 56 en 67 jaar (fysiotherapie 38%)
- De deelnemers zijn actief in zowel dorpen als kleine en grote steden. Praktijken in woon-
gebieden < 50.000 inwoners betreft 59%. Regionaal zijn de praktijken het sterkst vertegenwoordigd
in Noord-Holland (16%), Zuid-Holland (15%), Noord-Brabant (13%),
Gelderland en Overijssel (beiden 11%). Dit komt redelijk goed overeen met de
regionale spreiding van het mkb panel in Nederland.
- 14% van de fysiotherapie bedrijven staat te boek als een familiebedrijf (mkb 20%).
- Een praktijkeigenaar werkt gemiddeld 40 - 48 uur per week (gelijk aan mkb)
- 100% van alle fysiotherapie ondernemers voldoet aan het uren criterium van de Belastingdienst.
- Behorende tot het VVAA netwerk 54%
- Behorende tot SKF netwerk 42%
- Behorende tot KNGF netwerk 81%
- Behorende tot Werkgeversvereniging Fysiotherapie netwerk 62%
- Niet behorende tot de bovenstaande 4 netwerken 0%

Het fysiotherapiepanel en het mkb panel zijn goed vergelijkbaar qua leeftijd, man/vrouw verhouding vestigingsplaats en regionale spreiding en redelijk vergelijkbaar qua juridische structuur. Er is niet gewogen voor overige populatieverschillen tussen fysiotherapiepraktijken en andere mkb-sectoren. Er wordt bij het bespreken van de uitkomsten steeds getoetst op significante verschillen tussen onder andere praktijken met en zonder personeel en de fysiotherapie-sector en andere mkb-sectoren. Voor meer informatie over dit rapport kunt u terecht bij:

**Voor meer informatie over
dit rapport kunt u terecht bij:**

Rutger IJntema

E: rutger.ijntema@hu.nl

T: 06 44 50 57 38

Deze index heeft een licentie onder Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0 International met bronvermelding:

IJntema, R.F., Van Teeffelen, L. (2026). **Fysiotherapiepraktijken financieel stabiel, fysiotherapie-assistent wint aan belangstelling.** Kleinbedrijf Index Fysiotherapie Kwartaal 4 2025. 7e editie, augustus 2026. VvAA/HU i.s.m. SKF/KNGF/WVF.